

Yttrande

2018-09-16

Näringsdepartementet

Dnr: N2018/03915/FJR

Avdelningen för näringsliv och villkor,
Enheten för fiske, jakt och rennärning

n.remissvar@regeringskansliet.se
agneta.kling@regeringskansliet.se

Yttrande gällande förordning om ändring av rådets förordningar vad gäller fiskerikontroll, KOM (2018) 368 slutlig

---

Fiskekommunerna organiserar nio kommuner i Bohuslän, vilka tillsammans med Västra Götalandsregionen samverkar med berörda intressenter för att skapa en bärkraftig utveckling av fiske- och vattenbruksrelaterade verksamheter utmed hela Bohuskusten. Kommunerna yttrar sig här som ett gemensamt nätverk utifrån den kompetens som byggts upp sedan mitten av 1990-talet, då nätverket startade sitt samarbete.

Inledning

I remissförslagets inledande kapitlet som beskriver motiveringen till förslaget kan man bland annat läsa att förslaget syftar till att *förenkla regelverket och minska onödiga administrativa bördor, förbättra tillgången, tillförlitligheten och fullständigheten när det gäller fiskeridata och information, i synnerhet när det gäller fångstdata och medge informationsdelning och utbyte, samt undanröja de hinder som står i vägen för en efterlevnadskultur och likabehandling av aktörer inom och mellan medlemsstater.*

I samrådets bidrag till processen betonas bland annat frågor om förenkling, regionalisering, lika villkor och behovet av kostnadseffektiva lösningar.

I konsekvensbedömningen kan man läsa att kostnaderna kommer att stå i proportion till vinsterna (särskilt när det gäller kostnadsbesparingar) och de kommer att vara kostnadseffektiva, och de betydande fördelarna kommer att väga upp de relativt små kostnadsförändringarna.

Medlemsstaternas myndigheter skulle också dra nytta av kostnadsbesparingar (157 miljoner euro över fem år, jämfört med referensscenariot) genom förenkling och driftskompatibilitet.

Inga negativa sociala eller miljömässiga konsekvenser väntas till följd av det rekommenderade alternativet.

Fiskekommunernas synpunkter

Det finns som utgångspunkt en ambition och tro på att förslaget ska vara kostnadseffektivt samtidigt som de administrativa bördor ska minska för aktörerna.

Det är svårt att förstå hur förslaget i nuvarande utformning ska kunna uppnå dessa mål!

Några praktiska konsekvenser om nuvarande förslag införs.

Vi ska självklart ha ett effektivt och bra kontrollsystem inom EU som genererar likabehandling av aktörerna inom och mellan medlemsstaterna. En förbättrad och mer tillförlitlig datainsamling av fångstdata är också positivt. Samtidigt vill Fiskekommunerna, i likhet med bland annat samrådets bidrag till processen, betona vikten av förenkling och att minska onödiga administrativa bördor både för branschen och myndigheterna. Vidare måste kostnaderna för införande av respektive åtgärd stå i rimlig proportion till vinsterna och effekterna av åtgärden. Det finns förslag till åtgärder som blir mycket kostsamma och där den administrativa bördan ökar väsentligt, t.ex. förslaget till åtgärder för fritidsfisket. Åtgärderna måste vara rimliga att genomföra, efterleva och att kontrollera. De ska även ta hänsyn till yrkesfiskarens verklighet och vardag och därmed kunna anpassas till förutsättningarna för både stora eller små fartyg, till lokala och regionala förhållanden osv.

Frågeställningarna kring förslaget är flera t.ex. om hur åtgärderna ska hantera följande situationer: (berörd åtgärden står inom parentes):

- en yrkesfiskare inom det kustnära fisket fiskar vanligtvis ca 30 minuter från hamn (förhandsanmälan)
- en yrkesfiskare landar sin fångst i en kylcontainer/kylrum för upphämtning och vidare transport till auktionen. Ibland kör yrkesfiskaren själv sin fångst till auktion eller grossist (Vägning i land, Transportanmälan)
- en yrkesfiskare ska uppskatta sitt utkast av levande arter under tiden som länkar med burar vittjas. En yrkesfiskare ska även uppskatta vikten på bifångsten med en felmarginal på 20%. Detta innebär att vid en uppskattning av vikten på exempelvis två bifångstfiskar som väger 1,5 kg tillsammans, får felmarginalen max vara 300g (Fångstrapportering).
- en yrkesfiskare utsätts för risken att filmas av en övervakningskamera på den plats yrkesfiskaren vistas under sin "fritid" (CCTV-inspelningar).

Detta är exempel på förslag med efterföljande tillämpning som INTE svarar mot den givna målsättningen om ändamålsenlighet med förenkling, regionalisering samt behovet av kostnadseffektiva lösningar!

För legitimitetens säkerställande för dessa förslag är det nödvändigt att målen kan uppnås och att dessa upplevs som relevanta och legitima utifrån såväl branschen som den breda allmänheten som bor och lever i de många kustsamhällena och deras närhet.

Fiskekommunerna vill lyfta behovet av att reglerna ska kunna anpassas till de olika fiskenas förutsättningar liksom till lokala/regionala förhållanden så att de blir lätta att efterleva. Detta är särskilt viktigt eftersom överträdelser beivras via sanktionssystemet. Det ska vara lätt att göra rätt!

Yrkesfiskaren lägger redan idag ner mycket tid och insatser på att hålla sig till regelverken. Ökar den administrativa bördan ytterligare sjunker näringens vilja och motivation att bedriva

sin verksamhet vilket på sikt äventyrar yrkesfiskets framtid och då även det kustfiske som samtliga strategier från EU-nivå till lokal nivå, uttrycker att man ska värna. Det finns gjorda beräkningar av yrkesfiskare från det småskaliga kustnära fisket som innebär en timme per merarbete per fisketur!

Bohuskusten har en lång tradition av ett fritt fritidsfiske och ett fiske för husbehov, i våra hav. Även turistfisket är en näring som växer och har potential att öka ännu mer och ge en viktig sysselsättning till våra kustsamhällen. Det finns förslag som ger denna grupp ytterligare administrativa regler till liten nytta.

Kontrollförordningen bör stödja vår nationella yrkesfiskestrategi som beskriver vikten av ett kustnära fiske och levande kustsamhällen.

Nedan följer Fiskekommunernas (FKs) synpunkter till några av förslagets åtgärder:

1. Digitalt system

Förslaget bygger på att ett digitalt system tas fram, där samtliga aktörer inom Fiskerinäringen inkl transportörer skall rapportera in sina uppgifter. När det gäller småskaliga yrkesfiskare kommer, enligt förslaget, eventuella extra bördor att undvikas genom införandet av förenklade och kostnadseffektiva rapporteringssystem för fiskeridata med hjälp av ekonomiskt överkomlig och brett tillgänglig mobilkommunikationsteknik.

FKs synpunkter Ett nytt komplext digitalt system kräver tid för utveckling och informationsinsatser till användare.

Det är av största vikt att hanteringskedjans samtliga aktörer ges möjlighet att delta i utformningen av systemet för att säkerställa ett system som stödjer enkelhet och kostnadseffektivitet. Det kan handla om att kunna använda redan inlagda uppgifter i flera led, vilket även minimerar risken för felrapportering.

Det är många nya aktörer som skall anskaffa och lära sig hantera ny teknik och nya system. Fiskekommunerna vill lyfta vikten av *tid för implementering* som innefattar informationsinsatser och utbildningstillfällen.

Det måste även finnas enkla förfaranden i samband med störningar så att exempelvis en transportör inte blir stående utan kan fortsätta sin transport till fler lastningsplatser.

2. Fartygsspårning

Alla fartyg, även de under 12 meter skall ha spårssystem (mobila enheter som är mindre kostsamma och lätta att använda.)

FKs synpunkter Spårbarhet även för de mindre fartygen är bra, inte minst ur säkerhetssynpunkt. Ofta handlar det om fartyg med bara en person ombord och då är bra att lätt kunna spåra fartyget om något skulle hända. Det finns geografiska områden där mobiltäckningen inte är tillräckligt god för att klara fartygsspårning eller hantera rapportering. Dessa aspekter måste tas hänsyn till i samband med utformningen av föreskrifterna.

3. Krav om förhandsanmälan

Utökas till att omfatta alla fartyg även de under 12 meter. Grundregeln är 4 timmar innan ankomst till hamn, för fiske i ek. zon. Undantag för fiske inom svenskt territorialvatten får beslutas av nationell myndighet.

FKs synpunkter Regler ska vara utformade så att de är relevanta och lätta att efterleva. De måste kunna anpassas till lokala och regionala förhållanden så att det inte förekommer situationer där ett fartyg måste ligga och vänta ute till havs, innan det får angöra bryggan. Sådana effekter kan utgöra en säkerhetsrisk och är heller inte optimalt ur miljöhänseende. Det finns yrkesfiske som bedrivs lokalt, bara ca 30 minuter till en timma från hamn, av små fartyg och med en person ombord som ska hantera fiske, fångst, fartyg och rapportering ute till havs, då måste allt fungera och vara lätt att hantera.

4. Fångstrapportering

Rapporteringen av fångster skärps. Alla fångster, även de under 50 kg skall rapporteras, (alla arter och vikt). För de arter som behålls ombord och som inte överskrider 50 kg levandeviktsekvivalenter ska den tillåtna toleransmarginalen vara 20 % per art.

FKs synpunkter Det är inte lätt att uppskatta vikten av "små kvantiteter" av respektive art. Risken är stor att uppskattningen blir felaktig. En toleransmarginal på 20 % för fångster under 50 kg blir orimlig. I första hand ska detta förslag slopas och i andra hand att procenttalet kompletteras med ett kilotal. Om avvikelsen är mindre än detta tal uteblir sanktionen. Risken för att uppskatta fel kan göra att man väljer att kasta fisken överbord, hellre än att göra fel. Felaktiga uppgifter omfattas av sanktionssystemet. Förslaget innebär även att en yrkesfiskare skall kunna artbestämma samtliga arter som fångas, vilket också kan vara svårt.

5. All fångst skall vägas i land av registrerade aktörer

Vägningen ska utföras av en registrerad aktör i land (kan vara fiskaren själv). Särskilt inriktade förfaranden inrättas för osorterade landningar.

De nuvarande undantagen för kvantiteter som säljs/avsätts för privat konsumtion, till ickeregistrerade köpare, ändras och anpassas till bestämmelserna om kontroller i leveranskedjan.

FKs synpunkter Vägning som sker ombord sker före isningen av fångsten. Detta innebär att en vägning iland blir svår att utföra. Produkten skulle i så fall utsättas för ytterligare en hantering om isen skall plockas bort för att sedan vägas om iland. Detta försämrar kvaliteten och är dessutom mycket tidskrävande. Vägning iland blir en flaskhals och en tidspress i samband med lastning för transport, där ökade väntetider innebär ökade kostnader.

Det finns mindre landningsplatser som idag inte har möjlighet eller förutsättningen att utföra vägningar iland. Detta innebär att fiskaren tvingas gå till en annan hamn för att landa sin fångst vilket blir både tidsödande och kostsamt. Även behov av ökade *öppettider* för administrativ service eller vägning har lyfts fram som ett hinder för att kunna leva upp till åtgärden enligt förslaget, med ökade kostnader som följd.

De flesta yrkesfiskarna måste troligen registrera sig själva som *registrerad aktör för vägning* eftersom fiskefartygen kommer i land vid olika tillfällen under dygnet eller då landningsanläggningar inte är bemannade. Sannolikt måste flera yrkesfiskare även registrera sig som förstahandsmottagare och/eller transportör, för att kunna utföra samtliga dokument som efterfrågas i hela kedjan från båt till grossist/auktion, enligt förslaget. Fiskekommunerna anser att vid dessa situationer måste det finnas samordnade registrering/mandat för att kunna hantera leveranskedjans dokumentation. Förenklade rutiner måste prioriteras.

Vägning i land kan även innebära att toleransmarginalen om 10 % kan bli svår att klara. Dels kan fisk och skaldjur tappa i vikt under tid mellan fångst och landning och dels kan isning av fångsten ombord innebära att vikterna skiljer sig åt.

6. Direktförsäljning vid kaj

Ändras från 30 kg till 5 kg per dag och kund.

FKs synpunkter Fiskekommunerna avvisar förslaget och anser att 30 kg ska kvarstå som tillåten vikt vid direktförsäljning till kund.

5 kg är en liten kvantitet som inte är anpassat till framförallt handel av skaldjur, t.ex. till våra traditionella kräftskivor. Målet är att öka en direktförsäljning vid kaj i syfte att stödja lokalt fångade produkter och en lokal marknad och samtidigt stärka kustsamhällets profil och attraktionskraft för bofasta och tillresta.

7. Kameraövervakning

Förslaget föreslår kameraövervakning för viss procent av flottan. Vilka fartyg som ska ha kameraövervakning tas fram genom en riskanalys där bedömningen utgår från bestånd och beteende.

CCTV-inspelningar bör enligt förslaget, endast beröra redskap och de delar av fartygen där fiskeriprodukter tas ombord, hanteras eller lagras.

FKs synpunkter Fiskekommunerna vill inte ha kameror på fiskebåtar!

FK vill starkt påtala orimligheten i att en myndighet utför kameraövervakning där det finns risk att personer filmas under sin arbetstid eller fritid. Fartygen är yrkesfiskarens arbetsplats men även "rastplats" där fiskaren befinner sig på ledig tid. En kameraövervakning torde även strida mot svensk lag då det inte är tillåtet med kameraövervakning på ett sådant sätt att personer som vistas på "allmän plats" kan riskera att bli filmade, vilket kan ske om kameran ska vara påslagen även vid lossning i hamn. En risk finns även för ofrivillig filmning av personer i förbipasserande fritidsbåtar.

Alla båtar ser olika ut och att säkerställa att kameran endast övervakar redskap och de delar av fartygen där fiskeriprodukter tas ombord, hanteras eller lagras, kan bli mycket svårt.

Även förslaget om att utforma regeln för kameraövervakning så att antalet fartyg som ska utrustas med kameraövervakning skall utgöra en procentsats av flottan, är orimlig. Det skulle tvinga fram en bedömning som riskerar att fler båtar än nödvändigt måste utrustas med kamera.

8. Motorstyrka

Vissa fartyg med aktiva fiskeredskap ska installera en anordning som mäter och registrerar maskinstyrkan. Det införs bestämmelser om fysisk kontroll av fiskefartygens tonnage.

FKs synpunkter Sverige ligger långt under taket för tillåten motorstyrka och har heller inget fiskesystem som styrs av motorkapacitet, liknande effortdagar. Sverige ska därför inte omfattas av förslaget vilket endast skulle innebära kostnader för både näringsidkare och myndigheter. Helt orimligt.

9. Spårbarhet

Spårbarheten skall även omfatta import – exempelvis importerad lax

Även transitering

Transportföretagen skall rapportera sin last vid varje lastning, innan avfärd, (kan vara fiskaren själv?)

FKs synpunkter Transportören ska ansvara för att transportdokumenten är korrekta, står det i förslaget och därefter räknas olika uppgifter upp som dokumentet skall innehålla. Att ansvaret för att samtliga dessa uppgifter är korrekta är ett orimligt krav att ställa på en chaufför/transportör. Exempel på vad dokumentet skall innehålla:

- FAO:s trebokstavskod för varje art och det relevanta geografiska område där fångsterna togs
- individuell storlek eller vikt samt storlekkategori, produktform och färskhet, beroende på vad som är lämpligt, för alla produkter som omfattas av handelsnormer,
- i förekommande fall, de mängder uttryckta i kilogram nettovikt eller det antal individer som är mindre än den tillämpliga minsta referensstorleken för bevarande.

Det digitala systemet måste här kunna använda redan inregistrerade uppgifter genom samtliga led i kedjan. Transportföretaget/chauffören kan inte ansvara för att ovan nämnda uppgifter är korrekta och det finns heller inte tid för att registrera allt detta. Transporterna är redan idag mycket tigha, för att kunna vara kostnadseffektiva. Om en transportör skall registrera sin last innan varje avgång måste det vara enkelt och gå snabbt. En last kan sammantaget utgöras av 40 båtar eller fler, med ändå fler fångstresor, som lastas på flera olika ställen slängs rutten.

Det måste även finnas enkla förfaranden vid eventuella driftsstörningar av systemet, nätfel osv. eftersom transportören inte kan stå och vänta.

10. Fritidsfisket, rapportering/registrering

Medlemsstaterna är skyldiga att ha ett system för kontroll av deltagare i fritidsfiske (registrering eller licensförfarande) och att samla in fångstinformation för fritidsfiske som sker i havet.

För arter som omfattas av bevarandeåtgärder som är tillämpliga på fritidsfisket måste skicka fångstdeklarationer till de behöriga myndigheterna och ett registrerings- eller licenssystem för fartyg måste införas. Märkning av redskap.

FKs synpunkter Fritidsfiske och fiske för husbehov har en lång (flera hundra år) och stark tradition utmed hela Bohuskusten. Även turistfisket är idag en betydande näring för kustsamhällena. Dessa fisken är en av flera viktiga attraktioner som behövs för att få kustsamhällena att utvecklas. Sverige har många fritidsfiskare som fiskar minst en gång per år (1 600 000 i åldrarna mellan 16-80 år enligt SCB). Åtgärderna som berör fritidsfisket blir mycket omfattande, kostsamma och även mycket svåra att kontrollera.

Det kan finnas behov för rapportering av enskilda fritidsfisken men det är inte rimligt utifrån svenska förutsättningar att belasta hela fritidsfisket för den hantering som föreslås i åtgärden för fritidsfisket.

Fiskekommunerna anser att det är bättre att satsa en del av pengarna för den tänkta kontrollen och administrativa systemen till information samt folkbildningsinsatser för ökad kunskap om fiskens roll i vårt fantastiska hav!
Kostnaderna för åtgärderna står inte i rimlig proportion till effekten och vinsten av åtgärden.

11. Sanktionssystemet

Fastställandet av standardiserade miniminivåer för böter och ett förbättrat pricksystem som kan leda till indragning eller återkallelse av fiskelicenser eller av rätten att föra befäl över ett fiskefartyg, kommer också att öka den avskräckande effekten av sanktionssystemen i alla medlemsstater och förebygga upprepning av överträdelse.

Medlemsstaterna bör framför allt bevilja varandra åtkomst till sina överträdelserregister då detta kommer att ge dem möjlighet att förbättra verkställigheten i fråga om efterlevnaden av reglerna med avseende på unionsfiskefartyg som för en annan medlemsstats flagg i deras

vatten och med avseende på fiskefartyg som för deras flagg och som begått överträdelser i andra medlemsstaters vatten.

FKs synpunkter Ett sanktionssystem måste säkerställa lika villkor för samtliga utövare inom EU. Medlemsstaterna måste därmed vidta lämpliga åtgärder för kontroll av de verksamheter som bedrivs inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken.

Fiskekommunerna kan inte ställa sig bakom nuvarande förslag, som innebär att beslut om vilka överträdelser som ska bedömas som allvarliga samt sanktionsnivåer för dessa, fattas på EU-nivå.

Medlemsstaterna och dess behöriga myndigheter bör fortsatt kunna fastställa graden av överträdelser samt sanktionsnivåerna för dessa, i enlighet med landets egen lagstiftning. Medlemsstaten har den sammanvägda kunskapen om skadans art, värde, kostnader samt överträdarens aktiviteter och beteende över tid mm.

Det är medlemsstaternas ansvar att tillse att en överträdelse bli föremål för både proportionella och avskräckande administrativa eller straffrättsliga sanktioner.

För att säkerställa likabehandling mellan medlemsstaterna kan ett särskilt råd inrättas, bestående av exempelvis näringslivspersoner, jurister och myndighetspersoner. Här kan eventuella tvister mellan och inom medlemsstaterna, avgöras.

För Fiskekommunerna

Clas-Åke Sörkvist
Ordförande